Socialutskottets betänkande 1981/82:39

om anslag m. m. till Arbetarskyddsstyrelsen och Yrkesinspektionen (prop. 1981/82:100 bil. 15)

I betänkandet behandlas regeringens förslag i proposition 1981/82:100 bilaga 15 (arbetsmarknadsdepartementet) såvitt avser avsnitt C. Arbetsmiljö punkterna C 1 och C 2. Förslagen under punkterna C 3—C 5 behandlas av arbetsmarknadsutskottet i betänkande AU 1981/82:21.

Arbetsmiljö

1. **C 1. Arbetarskyddsstyrelsen.** Regeringen har under punkt C 1 (s. 119—124) föreslagit riksdagen att till Arbetarskyddsstyrelsen för budgetåret 1982/83 anvisa ett förslagsanslag av 142 222 000 kr.

Motioner

I motion 1981/82:1115 av Lars Werner m. fl. (vpk) föreslås, såvitt här är i fråga (yrkande 8), att riksdagen hos regeringen hemställer om förslag som innebär att en utredning tillsätts med direktiv att snabbt föreslå åtgärder mot långsamheten i arbetarskyddsstyrelsens framläggande av föreskrifter.

I motion 1981/82:1589 av Olof Palme m. fl. (s) hemställs, såvitt här är i fråga (yrkandena 1 och 5),

1. att riksdagen för budgetåret 1982/83 utöver regeringens förslag anvisar 4 000 000 kr. under anslaget C 1. Arbetarskyddsstyrelsen,

5. att riksdagen uttalar att arbetet med att utfärda föreskrifter väsentligen måste effektiviseras.

Utskottet

Arbetarskyddsstyrelsen är central myndighet för arbetarskydds- och arbetstidsfrågor. Styrelsen är chefsmyndighet för yrkesinspektionen. Arbetarskyddsverkets personal har i princip fördubblats under 1970-talet. Genom 1978 års arbetsmiljölag har vi fått en modern lagstiftning som ger grundläggande formella regler för arbetsmiljöinsatserna. Datoriserade informationssystem som skall bidra till ett effektivare resursutnyttjande är under uppbyggnad. Forskningsverksamheten har utvidgats. Som föredragande departementschefen framhåller torde bl. a. den nya lagstiftningen och den kraftiga utbyggnaden av styrelsen sannolikt ha bidragit till de ökade förväntningarna och kraven på styrelsen i fråga om insatser av en

omfattning som inte kan tillgodoses inom nuvarande ramar. I förra årets budgetproposition framhölls att arbetarskyddsverket nu måste genomföra besparingar och omprioriteringar. Det förslag till medelsanvisning som grundade sig på denna bedömning godtogs av en enhällig riksdag. Även i år framhålls i budgetpropositionen behovet av besparingar och omprioriteringar. Samtidigt framhålls att detta inte innebär en sänkning av regeringens ambitioner beträffande arbetsmiljöverksamheten. Målen måste dock nås via delvis andra vägar än tidigare. Arbetsmarknadsministern menar då i första hand att ökade resurser som enligt tidigare praxis normalt skulle ha tillförts genom ökningar av anslagen numera måste åstadkommas genom rationaliseringar och andra effektivitetshöjande åtgärder. En verksamhet med sådan inriktning pågår också sedan några år inom verket. På regeringens uppdrag genomförde verket det s. k. ASSÖ-projektet vilket innebar en översyn av verkets administrativa funktioner. Översynen följs nu upp inom verket med en rad projekt. I enlighet med regeringsbeslut utarbetas dessutom bl. a. system för verksamhetsinriktad budgetering, avgiftsbeläggning av viss granskningsverksamhet vid styrelsens tillsynsavdelning samt en s. k. huvudstudie för en samordnad lösning av de datorbaserade informationssystemen Informationssystemet om arbetsskador (ISA) och samordnat ADB-baserat arbetsställeregister för arbetarskyddsverket (SARA). Samtliga åtgärder syftar till att öka effektiviteten inom verket inom de ekonomiska ramar som lagts fast av statsmakterna. Arbetsmarknadsministern uttalar att han är övertygad om att denna ambition är realistisk.

Utskottet ansluter sig till de bedömningar om behovet av besparingar och omprioriteringar som sålunda kommit till uttryck i budgetpropositionen. Med hänsyn härtill kan utskottet inte biträda förslag i motion 1981/82:1589 av Olof Palme m. fl. (s) om en uppräkning av den föreslagna medelsanvisningen med 4 milj. kr. (yrkande 1). Av detta belopp skulle 3,0 milj. kr. användas för att förhindra nedskärning av nuvarande personal- och verksamhetsnivå. Återstoden, 1,0 milj. kr., skulle användas för nya tjänster för föreskriftsarbete.

Motionärerna bakom samma motion vill också ha ett uttalande om effektivisering av föreskriftsarbetet hos arbetarskyddsstyrelsen (yrkande 5). Ett likartat yrkande framställs i motion 1981/82:1115 (yrkande 8) av Lars Werner m. fl. (vpk).

Utskottet har i ett enhälligt betänkande (SoU 1981/82:15) tidigare under riksmötet avstyrkt ett motionsyrkande med likartat innehåll. I betänkandet, som godkänts av riksdagen, hänvisas bl. a. till de två ADB-system som skall byggas ut och som bör ge styrelsen ett avsevärt förbättrat underlag för författningsarbetet.

Utskottet har i anslutning till behandlingen av arbetsmiljöbudgeten vid besök hos arbetarskyddsstyrelsen skaffat sig närmare information om bl. a. styrelsens föreskriftsarbete. Den information utskottet därvid in-

hämtat har i förening med vad som anförs i det föregående övertygat utskottet om att en särskild utredning om föreskriftsarbetet eller ett riksdagsuttalande på området inte skulle vara ägnat att påskynda eller effektivisera arbetet. Utskottet, som förutsätter att föreskriftsarbetet bedrivs med största möjliga skyndsamhet, avstyrker därför motionsyrkandena.

Utskottet hemställer

1. beträffande *medelsanvisningen*
   att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motion 1981/82:1589 yrkande 1 till *Arbetarskyddsstyrelsen* för budgetåret 1982/83 anvisar ett förslagsanslag av 142 222 000 kr.,
2. beträffande *arbetarskyddsstyrelsens föreskriftsarbete*
   att riksdagen avslår motion 1981/82:1589 yrkande 5 och motion 1981/82:1115 yrkande 8.

2.C **2. Yrkesinspektionen.** Regeringen har under punkt C 2 (s. 125—130) föreslagit riksdagen att dels ta del av vad i propositionen anförts om handläggningen vid yrkesinspektionen, dels till Yrkesinspektionen för budgetåret 1982/83 anvisa ett förslagsanslag av 121 043 000 kr.

Motioner

I motion 1981/82:959 av Helge Karlsson m. fl. (s) hemställs att riksdagen beslutar uttala sig för att Blekinge län blir ett eget yrkesinspektionsdistrikt.

I motion 1981/82:1299 av Evert Hedberg (s) och Owe Andréasson (s) föreslås att riksdagen beslutar att hos regeringen hemställa att regeringen snarast möjligt lämnar förslag angående yrkesinspektionens distriktsindelning.

I motion 1981/82:1589 av Olof Palme m. fl. (s) hemställs, såvitt här är i fråga (yrkandena 2—4, 7—9 och 12),

2. att riksdagen för budgetåret 1982/83 utöver regeringens förslag anvisar 6 000 000 kr. under anslaget C 2. Yrkesinspektionen,

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om yrkesinspektionsnämndernas ställning och uppgifter,

4. att riksdagen hos regeringen begär utredning om yrkesinspektionsnämndernas instruktion,

7. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om tillägg till instruktionen för yrkesinspektionen rörande skriftliga inspektionsmeddelanden,

8. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om handledning för yrkesinspektionens verksamhet,

9. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen

anförts om bedömningsgrunder vid rekrytering av yrkesinspektörer,

12. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om principer för arbetsmiljöfrågor i statliga och kommunala verksamheter.

I motion 1981/82:1619 av Erik Hovhammar m. fl. (m) hemställs att riksdagen till Yrkesinspektionen för budgetåret 1982/83 anvisar ett förslagsanslag om 106 043 000 kr.

Motivering till yrkandet finns i motion 1981/82:1618.

Utskottet

Medelsanvisningen

I föregående avsnitt om arbetarskyddsstyrelsen redovisas arbetsmarknadsministerns och utskottets syn på arbetarskyddsverkets resurstilldelning. I budgetpropositionen understryks härutöver i avsnittet om yrkesinspektionen att kravet på sparsamhet och omprioriteringar naturligtvis i lika hög grad gäller beträffande yrkesinspektionen. Vidare uttalas bl. a. uppfattningen att det finns en betydande utvecklingspotential hos inspektionen som kan tas till vara inom ramen för de givna resurserna och som kan utnyttjas för att öka effektiviteten i verksamheten.

Med hänsyn till det anförda kan utskottet inte heller förorda en uppräkning av det förslag till medelsanvisning till yrkesinspektionen som läggs fram i budgetpropositionen. Motion 1981/82:1589 av Olof Palme m. fl. (s) avstyrks i motsvarande del (yrkande 2). Motionärerna vill att utöver regeringens förslag 2,5 milj. kr. skall anvisas för att förhindra nedskärning av nuvarande personal- och verksamhetsnivå. De vill vidare att 3,5 milj. kr. skall anvisas för att huvudsakligen förbättra tillsynen av mindre arbetsställen. Utskottet behandlar i det följande ett yrkande om nedskärning av medelsanvisningen.

Vissa frågor rörande yrkesinspektionen

I budgetpropositionen låter regeringen riksdagen ta del av vissa uttalanden som arbetsmarknadsministern gjort om handläggningen vid yrkesinspektionen. I flera motionsyrkanden tas upp frågor som har nära samband med uttalandena. Även vissa andra motionsyrkanden som avser yrkesinspektionen har väckts. Utskottet vill med utgångspunkt i de sålunda aktualiserade frågorna anföra följande om yrkesinspektionen och dess verksamhet.

Yrkesinspektionen består av 19 distrikt. Inom varje distrikt finns fr. o. m. 1974 en yrkesinspektionsnämnd med beslutsfunktioner. Ordförande i nämnden är distriktschefen. Arbetarskyddsstyrelsen utser åtta andra ledamöter, nämligen två efter förslag av LO, en efter förslag av

TCO, en efter förslag av SACO/SR, två efter förslag av Svenska arbetsgivareföreningarnas förtroenderåd, en efter förslag av statens avtalsverk och en efter gemensamt förslag av Landstingsförbundet och Svenska kommunförbundet. Enligt instruktionen för yrkesinspektionen avgör yrkesinspektionsnämnd bl. a. följande frågor, nämligen (1) viktigare frågor om planering och inriktning av arbetarskyddsverksamheten inom distriktet, såvitt handläggningen av dessa frågor ej ankommer på arbetarskyddsstyrelsen, (2) frågor som är av särskilt intresse för arbetsmarknadens parter eller annars av större allmän vikt, (5) frågor om meddelande av föreläggande eller förbud enligt arbetsmiljölagstiftningen eller lagstiftningen om hälso- och miljöfarliga varor, (6) frågor om åtalsanmälan med anledning av att någon brutit mot ett föreläggande eller ett förbud som meddelats enligt arbetsmiljölagstiftningen eller lagstiftningen om hälso- och miljöfarliga varor. Nämnden avgör också andra frågor än sådana som angetts i instruktionen, om distriktschefen hänskjuter frågorna till nämnden.

Utformningen av instruktionen ger yrkesinspektionen i varje distrikt goda möjligheter att inom ramen för de beslut som fattas av arbetarskyddsstyrelsen leda arbetarskyddsverksamheten inom distriktet. Något behov av att förändra instruktionen för att nämndernas ställning skall stärkas ytterligare synes enligt utskottets bedömning inte finnas. Instruktionen ger redan nämnderna en stark ställning. Frågan i vilken utsträckning nämnden i ett distrikt i praktiken tar ansvaret för planeringen och inriktningen av verksamheten blir därför ytterst beroende av intresse och initiativ från nämndernas ledamöter. Utskottet vill med anledning av vad som anförs i motion 1981/82:1589 (yrkande 3) av Olof Palme m. fl. (s) understryka önskvärdheten av att då det gäller tillsättningen av för verksamheten viktigare tjänster inom distriktet yrkesinspektionsnämnderna får möjlighet att yttra sig innan ärendet underställs arbetarskyddsstyrelsen, som tillsätter flertalet tjänster inom distrikten. Någon instruktionsändring behövs inte för att åstadkomma en sådan medverkan från nämndens sida.

I den angivna motionen har tagits upp en särskild fråga rörande yrkesinspektionsnämndernas medverkan vid handläggningen av enskilda ärenden vid yrkesinspektionen (yrkande 4). Som framgår av den i det föregående lämnade redovisningen skall yrkesinspektionsnämnden avgöra bl. a. frågor om meddelande av föreläggande eller förbud enligt arbetsmiljölagstiftningen eller lagstiftningen om hälso- och miljöfarliga varor. Motionärerna uttalar att bestämmelserna i fråga har tolkats så, att om det i inspektionsarbetet framkommit brott mot gällande föreskrifter eller andra bestämmelser, ett beslut om föreläggande eller förbud skall föreläggas nämnden men att därest beslut om att i ett sådant fall inte göra ett föreläggande i praktiken fattas av den enskilde inspektören.

Utskottet delar den uppfattning som ligger bakom motionen, nämligen att beslutsordningen måste vara sådan att yrkesinspektionsnämnderna får möjlighet att ta ställning i ärenden om föreläggande och förbud i sådan

utsträckning att nämnderna kan anses ha huvudansvaret för att dessa sanktioner blir effektiva medel då det gäller att leva upp till arbetsmiljölagstiftningens innehåll och syfte. Det sagda innebär naturligtvis inte att varje ärende, där det är formellt möjligt att utfärda ett föreläggande, bör underställas nämnden. Detta skulle helt lamslå verksamheten. I ärenden av principiell natur eller då tjänstemännen vid inspektionen är tveksamma i frågan huruvida föreläggande eller förbud skall utfärdas bör däremot yrkesinspektionsnämnden fatta beslut. Det kan naturligtvis också finnas andra fall, där det kan vara lämpligt att nämnden får tillfälle att pröva ärenden av här aktuellt slag. Såvitt utskottet kan bedöma är det inte heller i här aktuellt avseende erforderligt med någon ändring av yrkesinspektionens instruktion. Det framstår emellertid som önskvärt att den genom motionen aktualiserade frågan uppmärksammas vid den interna utbildningen. Utskottet vill också peka på att det kan finnas skäl för arbetarskyddsstyrelsen att överväga om frågan bör närmare behandlas i tjänstemeddelanden som avser yrkesinspektionen.

I anslutning till det sist sagda tar utskottet också upp till behandling ett yrkande i den socialdemokratiska motionen om att arbetarskyddsstyrelsen skall utarbeta en handledning för yrkesinspektionens verksamhet (yrkande 8).

Enligt vad utskottet inhämtat pågår inom arbetarskyddsstyrelsen ett arbete som syftar till att för yrkesinspektionens personal sammanställa utfärdade tjänstemeddelanden som rör centrala frågor för verksamheten. Med hänsyn härtill och med beaktande även av vad som redovisas i det följande om handläggningen vid yrkesinspektionen anser utskottet att motionsyrkandets syfte kommer att tillgodoses. Utskottet vill i sammanhanget understryka det ansvar arbetarskyddsstyrelsen i egenskap av chefsmyndighet har för yrkesinspektionens verksamhet.

I propositionen framhålls att erfarenheterna av de år som arbetsmiljölagen varit i kraft även för yrkesinspektionens del i huvudsak varit goda men att yrkesinspektionens umgänge med arbetsgivarna, skyddsombuden och de lokala fackföreningarna från formell synpunkt inte varit helt tillfredsställande. Utvecklingen av yrkesinspektionens verksamhet måste också innefatta formerna för dess kontakter med dessa grupper i samband med inspektionsverksamheten. Arbetsmarknadsministern anför härefter följande (s. 128).

Frågan har aktualiserats såväl i den allmänna arbetsmiljödebatten som med anledning av vissa uppmärksammade ärenden. Enligt min mening är det synnerligen angeläget att åstadkomma större formell tydlighet i handläggningen vid yrkesinspektionen. Arbetsmiljölagens karaktär av ramlag innebär att lagens regler måste tolkas innan de kan tjäna till ledning för allmänheten. Denna handledning förmedlas dels via arbetarskyddsstyrelsens författningar, dels i samband med det praktiska tillsynsarbetet via yrkesinspektionens tjänstemän. I det senare fallet tolkar tjänstemännen lagen eller föreskrifterna om sådana finns, med avseende på en viss situa-

tion eller ett visst arbetsställe. Tolkningen sker antingen muntligt eller skriftligt genom inspektionsmeddelanden eller jämställda handlingar. Dessa kan innehålla synpunkter, observationer, allmänna råd och anvisningar men även förelägganden och förbud. De berörda arbetsgivarna, skyddsombuden och fackföreningarna är emellertid i många fall inte införstådda med skillnaden i rättsverkningar mellan dessa olika besked. I vissa fall framgår det heller inte klart vilken rättslig innebörd skriftliga besked från yrkesinspektionen är avsedda att ha. Inspektionsmeddelanden innehåller uppgifter om åtgärder som skall vidtas i enlighet med arbetsmiljölagens krav eller p. g. a. något stadgande i arbetarskyddsstyrelsens författningssamling. Samtidigt förekommer att inspektionsmeddelanden innehåller allmänna råd och synpunkter. Ofta framgår inte de formella skillnaderna mellan dessa olika typer av information med tillräcklig tydlighet. Såväl arbetsgivaren som de anställdas företrädare i arbetsmiljöfrågor kan då få uppfattningen att hela inspektionsmeddelandet är grundat på arbetsmiljölagens krav och känna sig tvingade att handla därefter, något som kan medföra stora ekonomiska konsekvenser. Jag anser därför att man måste ställa högre formella krav än f. n. på innehållet i inspektionsmeddelanden och jämställda handlingar från yrkesinspektionen till arbetsgivare, skyddsombud, fackföreningar osv. Förutom att det här rör sig om en beaktansvärd rättssäkerhetsfråga som är viktig för yrkesinspektionens trovärdighet på längre sikt skulle ett bibehållande av den nuvarande ordningen försvåra ansträngningarna att styra in de tillgängliga resurserna mot de områden där insatser är mest angelägna från skyddssynpunkt.

Om inspektionen således gör påpekanden måste det stå klart vilka ställningstaganden som är direkt baserade på bestämmelser i arbetsmiljölagen, arbetsmiljöförordningen eller arbetarskyddsstyrelsens föreskrifter och vilka som utgör allmänna råd och synpunkter. Detta är också nödvändigt för att man från verkets sida skall kunna inta en konsekvent hållning i de fall behandlade arbetsmiljöproblem sedermera bör följas upp med direkta tvångsåtgärder i form av förelägganden eller förbud. Jag anser att en mer konsekvent och enhetlig handläggning är möjlig att åstadkomma genom en ändrad handläggningsordning på yrkesinspektionen. Enligt min mening bör distriktschefens ansvar för verksamheten vid yrkesinspektionen ges ett mera konkret uttryck genom att denne slutligt svarar för att utgående inspektionsmeddelanden och därmed jämställda handlingar är formellt korrekta och står i överensstämmelse med gällande lagstiftning eller därpå grundad författning. Distriktschefen bör kunna överlåta denna granskning till annan befattningshavare. Härigenom skulle ytterligare garantier skapas för att yrkesinspektionens verksamhet kan koncentreras på de mest relevanta arbetsmiljöproblemen. Åtgärderna syftar således inte till någon inskränkning i yrkesinspektionens befogenheter eller sänkning av ambitionsnivån beträffande arbetsmiljön. Det är tvärtom fråga om att skapa förutsättningar för en effektivare tillämpning av lagstiftningen med bibehållen ambition beträffande arbetsmiljön men med högre krav på rättssäkerhet. Arbetarskyddsstyrelsen bör som chefsmyndighet för yrkesinspektionen föreskriva en handläggningsordning i överensstämmelse med vad jag nu har anfört.

Utskottet kan ansluta sig till vad arbetsmarknadsministern sålunda anfört.

Enligt vad utskottet inhämtat pågår redan inom arbetarskyddsstyrelsen ett arbete som syftar till att genomföra den beskrivna handläggningsord-

ningen. Med hänsyn härtill och till den verksamhet som i övrigt pågår inom arbetarskyddsverket i syfte att förenhetliga och i övrigt förbättra tillsynsverksamheten utgår utskottet från att syftet med den socialdemokratiska motionen kommer att bli tillgodosett såvitt däri yrkas att yrkesinspektionens instruktion skall få ett tillägg som avser skriftliga inspektionsmeddelanden (yrkande 7).

Vad utskottet i det föregående anfört med anledning av propositionen och motion 1981/82:1589 yrkandena 3, 4, 7 och 8 bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Besparingar till följd av ändringar i yrkesinspektionens verksamhet, m. m.

I propositionen uttalas att genom de av arbetsmarknadsministern redovisade åtgärderna det självfallet också uppkommer besparingar inom såväl näringslivet som inom den offentliga sektorn. Besparingarna har inom den offentliga sektorn beräknats uppgå till 15 milj. kr.

I anslutning till det sist sagda vill utskottet erinra om följande. Vid flera tillfällen under förra året framhöll utskottet vikten av att tillsynen såväl då det gäller större som mindre arbetsplatser får en sådan inriktning att man främst uppmärksammar arbetsmiljöfaktorer som kan innebära allvarliga hälsorisker för de anställda och använder resurserna i enlighet härmed. Vidare erinrade utskottet om att arbetarskyddsstyrelsen bl. a. i samarbete med arbetsmarknadens parter utarbetat nya riktlinjer för hur tillsynsarbetet skall bedrivas. Ett väsentligt inslag i riktlinjerna är att inspektionen kommer att prioritera tillsynen av sådana arbetsställen där risker och belastningar bedöms som särskilt allvarliga, medan problem av "komfortkaraktär" får stå tillbaka (se SoU 1981/82:15 och 19, se även SoU 1980/81:24).

Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet motion 1981/82:1619 av Erik Hovhammar m. fl. (m). Motionärerna yrkar ett anslag till yrkesinspektionen som understiger regeringens förslag med 15 milj. kr. De menar att man genom en restriktivitet i tillsynsarbetet som går än längre än vad som innefattas i regeringens förslag skulle kunna spara 30 milj. kr. i stället för 15 milj. kr. Utskottet vill tillägga *dels* att osäkerheten i fråga om beräkningar av här aktuellt slag är stor, *dels* att uppkomna besparingar inte återspeglas i ett minskat anslagsbehov till yrkesinspektionen.

I anslutning till frågan om besparingar på den offentliga sektorn vill utskottet med anledning av ett yrkande i den socialdemokratiska motionen 1981/82:1589 (yrkande 12) framhålla att anställda i stat och kommun självfallet har rätt att ställa samma krav på arbetsmiljön som anställda inom den enskilda sektorn. Något särskilt tillkännagivande om behovet av tillsyn och kontroll av arbetsmiljön inom den offentliga sektorn erfordras dock inte enligt utskottets mening. Motionen får anses besvarad i här aktuell del.

Rekryteringen av yrkesinspektörer

Då det gäller rekryteringen av yrkesinspektörer måste enligt utskottets mening både arbetslivserfarenhet och erfarenhet av skyddsarbete tillmätas stor betydelse. Samtidigt måste konstateras att kravet på formell utbildning måste ställas högt. Detta har accentuerats under 1970-talet och då särskilt efter arbetsmiljölagens tillkomst. För att tillsynsarbetet skall kunna bli effektivt krävs i fråga om många arbetsmiljöer betydande teoretiska kunskaper. Utskottet, som vid besök hos arbetarskyddsstyrelsen informerat sig om myndighetens syn på meritvärderingen vid tillsättningen av yrkesinspektörer, anser att någon riksdagens åtgärd inte är erforderlig med anledning av den socialdemokratiska motionen 1981/82:1589, såvitt däri tas upp frågan om bedömningsgrunder vid rekrytering av yrkesinspektörer (yrkande 9).

Yrkesinspektionens distriktsindelning

Slutligen behandlar utskottet två motioner i vilka frågan om yrkesinspektionens distriktsindelning tas upp. I motion 1981/82:959 av Helge Karlsson m. fl. (s) vill motionärerna ha ett uttalande om att Blekinge län, som nu ingår i Växjö distrikt, skall bli ett eget yrkesinspektionsdistrikt. I motion 1981/82:1299 hemställer Evert Hedberg (s) och Owe Andréasson (s) att riksdagen skall begära förslag angående yrkesinspektionens distriktsindelning. Av motionsmotiveringen framgår att motionärerna i första hand vill att Halland, som nu ingår i Göteborgs distrikt, skall bilda ett eget distrikt.

Den nuvarande indelningen i yrkesinspektionsdistrikt har varit föremål för översyn (betänkandet Yrkesinspektionens distriktsindelning /Ds A 1979:4/). Översynen visar bl. a. att förutsättningarna för en ändring av nuvarande distriktsindelning klart förändras om huvudmannaskapet för den kommunala tillsynen av mindre arbetsställen överförs från kommunerna till yrkesinspektionen. Riksdagen har på hemställan av socialutskottet (SoU 1980/81:24) uttalat sig för en sådan huvudmannaskapsreform. Frågan övervägs f. n. i regeringskansliet. Utskottet, som vill understryka angelägenheten av att frågan får en snar lösning, utgår från att även distriktsindelningsfrågan kommer att prövas av regeringen, då ställning tas till riksdagens begäran. Under hänvisning till det anförda avstyrker utskottet motionerna 1981/82:959 och 1981/82:1299.

Utskottet hemställer

1. beträffande *vissa frågor rörande yrkesinspektionen*
   att riksdagen med anledning av vad som anförs i propositionen och motion 1981/82:1589 yrkandena 3, 4, 7 och 8 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,
2. beträffande *medelsanvisningen*
   att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag

på motion 1981/82:1589 yrkande 2 och motion 1981/82:1619 till *Yrkesinspektionen* för budgetåret 1982/83 anvisar ett förslagsanslag av 121 043 000 kr.,

3. beträffande *arbetsmiljön på den offentliga sektorn*
   att riksdagen avslår motion 1981/82:1589 yrkande 12,
4. beträffande *rekryteringen av yrkesinspektörer*
   att riksdagen avslår motion 1981/82:1589 yrkande 9,
5. beträffande *yrkesinspektionens distriktsindelning*
   att riksdagen avslår motion 1981/82:959 och motion 1981/82:1299.

Stockholm den 15 april 1982

På socialutskottets vägnar
GÖRAN KARLSSON

Närvarande: Göran Karlsson (s), Gabriel Romanus (fp), Karl Leuchovius (m), Rune Gustavsson (c), Evert Svensson (s), Mårten Werner (m), Kjell Nilsson (s), Karin Israelsson (c), Sven-Gösta Signell (s), Kersti Swartz (fp), Anita Bråkenhielm (m), Stig Alftin (s), Gunhild Bolander (c), Maria Lagergren (s) och Anita Persson (s).

Reservationer

Två reservationer har avgivits av de *socialdemokratiska ledamöter* som deltagit i ärendets avgörande, nämligen Göran Karlsson, Evert Svensson, Kjell Nilsson, Sven-Gösta Signell, Stig Alftin, Maria Lagergren och Anita Persson.

Vid 1. **C 1. Arbetarskyddsstyrelsen**

1. beträffande *medelsanvisningen* (mom. 1 i hemställan) anser reservanterna

dels att det avsnitt i utskottets betänkande som börjar på s. 1 med "Arbetarskyddsstyrelsen är" och slutar på s. 2 med "för föreskriftsarbete" bort ha följande lydelse:

I budgetpropositionen framhålls behovet av besparingar och omprioriteringar då det gäller arbetarskyddsverkets verksamhet. Utskottet delar uppfattningen att man inte kan undanta arbetarskyddsstyrelsen från skyldigheten att begränsa kostnadsökningarna. Enligt utskottets mening får man emellertid inte driva sparsamheten så långt, att ambitionerna beträffande arbetsmiljöverksamheten måste sänkas. Utskottet anser därför att i enlighet med vad som föreslås i motion 1981/82:1589 av Olof Palme m. fl. (s) riksdagen bör anvisa 3,0 milj. kr. utöver vad regeringen föreslagit för att

förhindra nedskärning av nuvarande personal- och verksamhetsnivå vid arbetarskyddsstyrelsen. Med hänsyn till angelägenheten av att föreskriftsarbetet påskyndas bör härutöver 1,0 milj. kr. anvisas så att nya tjänster kan inrättas för detta arbete. I enlighet med det sagda tillstyrker utskottet yrkande 1 i den socialdemokratiska partimotionen 1981/82:1589.

dels att utskottet under mom. 1 bort hemställa:

1. beträffande *medelsanvisningen*
   att riksdagen med bifall till motion 1981/82:1589 yrkande 1 och med anledning av regeringens förslag till *Arbetarskyddsstyrelsen* för budgetåret 1982/83 anvisar ett förslagsanslag av 146 222 000 kr.,

Vid 2. **C 2. Yrkesinspektionen**

2. beträffande *medelsanvisningen* (mom. 2 i hemställan) anser reservanterna

dels att det avsnitt i utskottets betänkande på s. 4 som börjar med "I föregående" och slutar med "av medelsanvisningen" bort ha följande lydelse:

I budgetpropositionen framhålls bl. a. att det finns en betydande utvecklingspotential hos inspektionen som kan tas till vara inom ramen för de givna resurserna och som kan utnyttjas för att öka effektiviteten i verksamheten. Trots vad sålunda och i övrigt anförs i propositionen anser utskottet att medel bör anvisas till yrkesinspektionen utöver vad regeringen föreslagit för att förhindra nedskärning av nuvarande personal- och verksamhetsnivå. Ett belopp om 2,5 milj. kr. bör beräknas härför. Vidare bör 3,5 milj. kr. anvisas för att huvudsakligen förbättra tillsynen av mindre arbetsställen. I enlighet med det anförda och med tillstyrkan av motion 1981/82:1589 av Olof Palme m. fl. (s) i här aktuell del (yrkande 2) bör medelsanvisningen räknas upp med 6,0 milj. kr. i förhållande till regeringens förslag.

dels att utskottet under mom. 2 bort hemställa:

2. beträffande *medelsanvisningen*
   att riksdagen med bifall till motion 1981/82:1589 yrkande 2, med anledning av regeringens förslag och med avslag på motion 1981/82:1619 till *Yrkesinspektionen* för budgetåret 1982/83 anvisar ett förslagsanslag av 127 043 000 kr.,

LiberTryck Stockholm 1982